

pectu positum, quare attenda præcise distantia, valide Confessarius Petrum absolvisset, & etiam licite, si fuisset moraliter certus, Petrum post confessionem in lethale non incidisse, nec potuisset cum dexteritate illum vocare, eique suam negligentiam aperire, & sic absolutionis defectum de more supplere. Ita Diana, & Molfes. p. 1. tract. 7. cap. 6. num. 59.

CAS. II. Cum Titio se accusanti bis, vel ter in hebdomada fere per annum integrum, rem habuisse cum famula, noluerit Confessarius beneficium absolutionis impendere, nisi prius e domo famulam eiecisset, ille respondit, tali famulæ mutuo dedisse centum, quorum recuperandorum spes nulla supererit, si illam e domo eicit. Q. an hæc sit causa sufficiens ad absolutionem impendendam.

Respondeo negative. Ratio est, quia ex una parte, stando terminis casus, occasio peccandi est diuturna, cum fere per annum integrum cum tali fœmina Titius frequenter peccaverit; ex alia parte nullum apparet emendationis signum, cum totum fundamentum ad absolutionem obtinendam sit moralis impotentia ad recuperanda centum, si fœmina e domo dimittatur; si autem occasio est diuturna, nec apparet emendationis signum, nolens fœminam dimittere, est indispositus, eo quia cum temporali detrimento non vult animæ suæ consulere, ut tenetur juxta illud: *Quid prodest homini &c.* adeoque absolutionis est incapax. Ita cum Girib. de pœnit. tract. 7. cap. 10. dub. 3. num. 26. Si tamen ex illis centum non recuperatis Titius redigeretur ad extremam, vel quasi extremam necessitatem, volunt Cardenas, y Viva, in casu esse causam sufficientem absolvendi, si promitteret occasionem exterminare, vel saltem debitis remediis periculum proximum peccati attenuare, & quia non urgerent Propositiones ab Alex. VII. & Innoc. XI. damnatæ, cum causa non dimittendi non esset tantum utilis, & honesta, in quo sensu loquuntur damnatæ Propositiones, sed esset necessaria titulo moralis impossibilitatis.

CAS. III. Berta, acceptis persæpe muneribus à Francisco, qui ei illa tradiderat sub spe ab ipsa consequendi, quod prave concupierat, numquam voluit consentire; quare dubitat, an talia munera teneatur restituere. Q. quid dicendum.

Respondeo negative cum Lopez, & Rebel. p. 1. l. 3. q. 7. num. 6. Ratio est, quia licet prælata munera amatores donent ob deflexum finem fœminæ, tamen illa non accipiunt sub pacto faciendi copiam corporis sui, nec ut pretium impudicitæ, sed ut incitamentum: hoc autem dato, clare constat, quamvis Franciscus, quod à Berta prave concupierat, non obtinuerit, Bertam non teneri accepta munera restituere.

MENSE OCTOBRIS.

CAS. I. P. Arochus die festo carens Hostia majori ad celebrandum consueta, Hostiam minorem in Missa consecravit: at timens, ne inter Rusticos murmur nasceretur, extraxit à Pyxide Hostiam majorem, quæ pro solemnibus Expositionibus asservabatur, hancque in elevatione ostentavit, & populo adorandam exhibuit. Q. an prudenter hoc fecerit.

Respondeo negative cum Jacobo Marchant. in resol. past. de Sacr. tract. 4. cap. 5. q. 3. cujus sunt verba sequentia: Cum in Missa debeat exhiberi populo adoranda Hostia in illo Sacrificio consecrata, & oblata, talem cautelam non esse approbandam. Melius tamen fecisset, si majori isti Hostiæ alteram parvam consecratam per illud Sacrificium simul adjunxisset, quod facile fieri poterat, exhibendo utramque adorandam; sic enim satisfaceret Cæremoniæ huic Sacræ, qua Hostia Sacrificii hujus populo ad adorandum exhibenda præcipitur.

CAS. II. Titius bona fide vendidit Bovem Cajo, pretiumque reportavit: at vix quindecim elapsis horis, Bos periit ex latente morbo, ut fuit post mortem compertum. Q. an Venditor, stante ignorantia inculpabili talis defectus, teneatur pretium acceptum restituere.

Respondeo affirmative. Ratio est, quia, licet, stante bona fide, & ignorantia invincibili, non peccaverit Titius, tamen, quia latens defectus, propter quem Bos quasi statim periit, fuit circa substantiam (Bos enim notabiliter infirmus venditus fuit ut sanus, & quidem taliter, ut fuerit inutilis emptori) sequitur, contractum fuisse nullum ratione talis erroris, qui tollit consensum absolute ad contractus validitatem necessarium; adeoque Titium, qui nequit alio modo, quam per pretii restitutionem, nocumentum Cajo illatum reparare, teneri acceptum pretium restituere. Ita cum Girib. de empt. & vendit. cap. 2. dub. 9. num. 89. Beja part. 3. cap. 24.

CAS. III. Franciscus certo sciens, Petrum Judicem petere ad injuste amicum suum accusandum, ex qua accusatione gravia pati coegetur damna, alia via accusationem non valens impedire, illum occidit. Q. an licite.

Respondeo negative. Ratio est, quia, cum sit damnata hæc propositio ab Innoc. XI. quæ est 18. in numero: *Licet interficere falsum accusatorem, falsos testes, ac etiam judicem, à quo iniqua certo imminet sententia, si alia via non potuit innocens damnum evitare:* clare sequitur, illicite egisse Franciscum in casu; minus enim malum est in casu aliquo rarissimo damnum innocentis permittere, quam talem occisionem defensivam concedere, cum magno reipublicæ detrimento ob cædes, & homicidia, quæ passim hoc prætextu contingerent.

MENSE NOVEMBRIS.

CAS. I. Capellanus fraude, & dolo facultatem assistendi matrimonio Bertæ cum Sejo à Parocho absente obtinuit, & de facto astitit. Dubitat modo, an tale matrimonium, ob licentiam assistendi mendaciis obtentam, sit validum. Q. quid dicendum.

Respondeo, casus resolutionem ab occurrentibus circumstantiis dependere. Si enim ex his colligatur, dolum, & fraudem fuisse totam causam finalem, & motivam, tunc matrimonium fuisset nullum, quia, firma non existente causa finali petitionis, licentia esset invalida; nihil enim magis est contrarium consensui, quam error: si vero colligatur, dolum, & fraudem fuisse solum causam impulsivam, validum fuisset matrimonium, quia, firma existente causa finali, valida fuisset obtenta licentia. Ita cum Barbos. de potest. Episc. allegat. 32. num. 133.

CAS. II. Rosa, cum fere toto tempore auditionis Sacri die festo voluntarie fuerit circa res domesticas distracta, dubitat, an Ecclesie præcepto de auditione Sacri satisfecerit; quare consulit Confessarium. Q. Confessarii responsio.

Respondeo probabiliter Confessarium teneri respondere, non satisfacisse. Ratio est, quia Ecclesia in auditione Missæ præcipit attentionem moralem, & religiosam ad Dei cultum spectantem; finis enim est, ut colatur Deus; quam attentionem indirecte valet præcipue, cum sit connexa per modum formæ cum actu externo, quam præcipit ad Dei cultum: talem autem attentionem non habuit Rosa in casu; hinc cum non satisfacisset, debet Confessarius respondere, ad docendum, quod in praxi docent Viri pii, & quod probabiliter est. Dico probabiliter, quia non desunt plures DD. oppositum sustinentes.

CAS. III. Titius furatus est pullum equinum, qui adolevit. Q. an teneatur restituere, quantum valebat pullus tempore furti, an detractis expensis, quantum valet de præsentii.

Respondeo, teneri, quantum valet de præsentii. Ratio est, quia in rebus, quæ incrementum habent ab intrinseco, restitutio facienda est pretio summo, si fur illas vendit pretio summo, licet Dominus tali pretio res non vendidisset, eo quia totum illud incrementum, cum sit inseparabile à re furtiva, totum cedit domino, qui nunquam talium rerum dominium amisit, estque veluti fructus naturalis, qui semper domino debetur; sed pullus in casu habet incrementum ab intrinseco, cum adoleverit: ergo Titius detractis expensis, si pullum vendidit, debet Domino, quantum valet de præsentii, restituere. Ita cum Less. lib. 2. cap. 12. dub. 16.

MENSE DECEMBRIS.

CAS. I. Berta vidua, vovit à carnibus abstinere die Mercurii per annos decem, quod quinque annorum spatio in viduitate servavit; at cum transierit ad secunda vota, Maritus hoc ei prohibuit, quinimo tale votum irritavit. Q. an vir potuerit tale votum irritare, & Berta absque scrupulo votum non servare.

Respondeo negative ad primam partem, affirmative quoad secundam. Ita cum Pontio, Castropalao, Felic. à Potest. licet oppositum doceant Sanchez, & Diana tom. 6. tract. 6. resol. 217. Ratio est, quia tale votum fuit à Berta emissum tempore viduitatis; & sic antequam secundo viro subiceretur; unde, cum tunc non dependeret à tali viro in suo regimine, vir non potest titulo præsentis potestatis irritare votum, quod in suo esse nullam habuit ab ipso dependentiam. Quia tamen votum tunc emissum viro præsentii præiudicat, quia cum sui incommodo teneretur uxori specialia alimenta providere, hinc potest tale votum indirecte solum irritare, seu suspendere, & uxor titulo talis suspensionis poterit licite tempore talis matrimonii votum non servare.

CAS. II. Titius dubitat, tum an ex suo malo consilio fuerit causa damni, tum an fuerit causa abortus foetus animati. Q. an teneatur damnum compensare, & an sit irregularis.

Respondeo affirmative ad utrumque. Ratio primæ partis est, quia, cum certo constet, consilium esse datum ad damnum inferendum, & dubium solum sit, an in damnum influxerit, possessio non est pro libertate consentis, sed est pro consilio; eo modo quo, si certo constet votum fuisse emissum, & solum dubitetur, an cum requisita intentione, possessio est pro voto: si autem possessio est pro consilio tota præsumptio est pro influxu in damnum, & sic titulo talis consilii tenebitur Titius illatum damnum compensare, ut docet Lugo disp. 19. num. 21. quidquid in contrarium sentiant alii. Ratio secundæ partis desumitur ex cap. *Ad audientiam*, & cap. *Significasti*, secundo de homicid. ubi expresse decisum habetur, dubium de homicidio voluntario, ut esset in casu, cum foetus supponatur animatus, censendum esse irregularem quoad effectum abstinendi à divinis.

CAS. III. Sacerdos doctus confessus est apud Confessarium simplicem peccatum grave quidem, sed dubium, an esset, necne Ordinario reservatum, fuitque à tali Confessario absolutus; at, cum modo sciat, tale peccatum vere esse reservatum, angitur scrupulis, an teneatur illud confiteri apud Confessarium privilegiatum. Q. quid dicendum.

Respondeo cum Card. de Lugo disp. 16. sect. 2. §. 4. & disp. 20. num. 20. non teneri. Ratio est, quia talis Sacerdos jam fuit à tali peccato legitime absolutus; confessio enim facta fuit de peccato prout erat in conscientia, & absolutio tradita fuit à Confessario, qui, licet simplex esset, habebat legitimam potestatem in tale peccatum: reservatur enim ab Ecclesia solum hæresis formalis certa, v. g. vel incestus certus, non hæresis dubia, aut incestus præsumptus: ergo non est, cur deveniendo in notitiam, suum peccatum vere fuisse reservatum, illud denuo confiteatur apud Confessarium privilegiatum: ut in simili docet Sanchez de voto dubio perpetuæ castitatis, quod si Episcopus dispenset, non est denuo ad Pontificem recurrendum, si certo postea constet, tale votum fuisse emissum.

ANNO MDCCXXVI.

MENSE JANUARI.

CAS. I. Titius, obtenta facultate à Sacra Pœnitentiaria, ut cum ipso à Confessario viro discreto specialiter eligendo dispensetur super impedimentum affinitatis contractum ex copula habita cum Berta, ad hoc, ut possit matrimonium cum Francisca ejus sorore jam publice in faciem Ecclesie contractum revalidare, in Confessarium elegit proprium Parochum: at, quia expertus est, ab eo nimis rigide tractari, illo relicto, alium quæsit benigniorem, à quo obtenta dispensatio fuit executioni demandata. Q. an vere potuerit secundum Confessarium eligere.

Respondeo affirmative. Ratio est, quia ex una parte Breve non amittit suum